

A

una discreta distància en el temps, poca, la justa per tenir una certa perspectiva de la darrera celebració, voldria exposar algunes consideracions sobre el nostre estil de recordar dates històriques.

Des de fa uns quants anys sostenim una pugna en relació amb l'11 de setembre. Hi ha partidaris de fer-ne una diada reivindicativa i altres convençuts que ha d'ésser simplement commemorativa.

Existeixen uns tercers, encara, que no l'evocarien de cap manera, perquè diuen que els catalans tenim una tendència malaltissa a festivar derrotes. Com que som a freqüència d'aconseguir que cadascú pugui expressar

lliurement les seves opinions, m'atreveixo a dir-hi la meua. A mi em sembla evident que a desgrat del llarg camí que ens queda per fer, dels molts problemes que ens preocupen i dels perills que ens amenacen, Catalunya viu una època de realitzacions que permeten grans esperances. No ha estat fàcil arribar fins aquí, molts compatriotes han lluitat i han sofert per superar els moments més adversos. A molts d'ells els ha costat la vida. Tenim una llarga llista de màrtirs coneguts, però si fos possible de fer-la seria molt més extensa afegint-hi la relació dels herois anònims que ho han donat tot per la nostra pàtria.

Si no sabem ben bé què hem de fer amb l'11 de setembre, podríem convertir-lo en un homenatge a aquests lluitadors. Prendre, si es vol, els ciutadans de 1714 com a símbol dels qui abans i després d'ells ho han donat tot per una gran causa. Seria tristíssim que el seu sacrifici semblés inútil, i més lamentable, encara, condemnar-los a l'oblit.

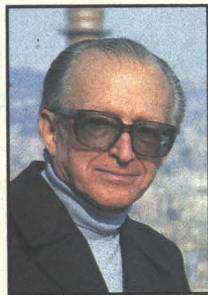
Sóc conscient de l'existència dels qui

afirmen que estem pitjor que mai, partidaris de protestar de tot i de no celebrar res. Em costa de comprendre aquesta actitud. És més: trobo que no té justificació i suposa tancar els ulls a clares evidències. Quan ens preocupa greument la situació del nostre idioma en l'actualitat tenim motius d'alarma, però hem de considerar un fet positiu: els ciutadans que hem arribat o passem dels tres quarts de segle de vida, podem dir que els nostres avis s'escriuen entre ells en castellà. En canvi, els nostres néts escriuen en català, cada vegada amb més correcció. És cert que els diaris en la nostra llengua són molt pocs comparats amb els que teníem abans de la guerra, però també és veritat que sumant el tiratge dels pocs que tenim ara sobrepassa de molt el que assolien —tots junts— els diaris en català de la pre-guerra. La publicació de llibres en la nostra llengua, en nombre de títols i en xifres de tiratge i vendes, assoleix el nivell més alt de la nostra història. Ens és possible l'ensenyament en català a tots els nivells, amb moltes traves que encara hem de vèncer, però podem treballar per superar-les.

Tenim una autonomia que no és tot el que desitgem, però és moltíssim més del que teníem en èpoques tan pròximes que hi ha molts ciutadans vivents que en conserven ferides obertes.

Sé que la meua proposta no és engrescadora i que no mereixeria que multituds fervoroses es manifestessin al carrer. Però és segur que ens cal més la persistència tot l'any que els engrescaments a data fixa, i que a l'hora de recordar tinguem en compte no tan sols allò que vam perdre, sinó tot el que hem aconseguit o reconquistat. Sense triomfalisme, però també sense l'esperit negatiu que ens pot fer tan de mal o més que l'autosatisfacció.

En Pau Casals va dir que «algú ha de recordar». Crec que sí, i no tan sols les derrotes, sinó també els guanys obtinguts. En fer-ho, homenatjarem els catalans de tots els temps, famosos o desconeguts, que han lluitat perquè, avui, ens sigui possible de parlar de supervivència com a poble.

Triomfs i derrotes